

Šiuo metu turite du vaikus ir du verslus. Kaip viskam užtenka laiko?

Žinote, kaip būna: atrodo, tiek daug darai, o tada atsiranda nauja veikla, pasižiūri atgal ir nebesupranti, ką veikei

Justė Prunskienė – dviejų vaikų mama, sukūrusi du verslus. Prieš šešerius metus, gimus sūnui Jokūbui, buvo įkurta lazerinės chirurgijos klinika „Adomas ir leva“, o šį pavasarį, besiruošiant dukros Kotrynos gimimui, duris atvėrė modernūs siuvimo namai „Kilpa“.

su visu tuo laisvu laiku, kurį turėjai...

Manau, norint viskam rasti laiko, svarbiausia yra deramai išdėlioti prioritetai ir geri laiko planavimo įgūdžiai. Pavyzdžiui, nėštumo metu kamuojančią paskutinių mėnesių nemigą galima puikiai išnaudoti diplominio darbo rašymui, tad besilaukdama dukros studijavau IBM verslo administravimo magistro studijų programą, skirtą aukščiausio lygio vadovams. Juk nėra prasmės žiūrėti į lubas nubudus vidury nakties.

Mokslai baigti, diplomas jau mano rankose, atsirado daugiau laisvo laiko. Tačiau jį greitai užpildė įvairios veiklos, darbai. Aš iš prigimties, matyt, esu energinga ir vietoje nenusistygstanti.

Per nėštumą buvau pasiilgusi aktyvios sportinės veiklos. Tad jau kurį laiką mano dienvakarijėje atsirado vietos sporto klubui. Kai tikrai nori, tai ir laiko viskam bei visada atsiras.

Kas buvo sudėtingiausia kuriant pirmą verslą?

Patirties stoka. Juk viskas – nuo idėjos, jos įgyvendinimo iki klientų paieškos – buvo mano rankose. Kai kur per daug idėjau pastangų, laiko ir finansų į tai, kas nedavė tokios grąžos, kaip tikėjaisi. Bet viską, kas pavyko ne taip, kaip planavau, gyvenime priimu kaip pamoką, analizuoju situacijas, vertinu. Tai irgi labai svarbu, nes juk be galo sudėtinga teisingai pasirinkti tarp gausybės rinkoje egzistuojančių paslaugų ir produktų.

Taip pat neužtikrintai tvarkiausi įvairiose neįprastose situacijose, neretai net ne itin maloniose. Neturėjau

Mano toks būdas – nepasiduoti!



patirties, kaip suvaldyti jas. Pavyzdžiui, kaip reikia reaguoti, kai skambina konkurentai ir liepia užsidaryti, nevykdyti veiklos.

Prieš pradėdama kurti savo verslą, ilgai dirbau kitoje įmonėje. Ten aukščiau manęs buvo tik akcininkai ir vadovai. Vis dėlto tik pradėjusi pati vadovauti verslui supratau, kiek daug darbo valdant stresines situacijas nudirba šie žmonės ir kaip labai nušlifotos, apgalvotos ir jau pradėtos spręsti problemos būdavo tuo metu, kai pasiekdavo mane ir man tekdavo toliau jomis rūpintis. Maniau, kad yra gerokai paprasčiau organizuoti verslą ir viskuo rūpintis, tad ir išmokti teko gerokai daugiau, nei tikėjausi.

Asmeninio albumo nuotraukos



Vertingiausia versle yra patirtis. Pavyzdžiui, nežinojau, kaip reaguoti, kai skambina konkurentai ir liepia užsidaryti... Maniau, kad organizuoti verslą yra gerokai paprasčiau, tad ir išmokti teko kur kas daugiau, nei tikėjausi.

Papasakokite truputį apie savo verslus?

10 metų dirbu antrinių žaliavų įmonėje, esu jos direktorė. Pradėjome kaip prekybinė įmonė, tačiau pamažu tapome viena didžiausių plastiko perdirbimo įmonių Pabaltijo šalyse. Šis darbas nėra moteriška veikla. Einant į darbą tenka ne kostiumėliu ar suknele puoštis, bet botais ir tvirta striuke. Visgi, kaip jau minėjau, per 10 metų šį verslą užauginame ir aš labai daug išmokau bei įgijau neįkainojamos patirties – tiesą sakant, vis dar nesu visiškai atsiribojus nuo šios veiklos, nes užimu vadovaujamas pareigas ir nėra lengva viską palikti.

Pirmą savo pačios verslą įkūriau pirmąkart išėjusi dekretinių atostogų, t. y. kai laukiausi sūnaus. Lazerinės estetikos studija „Adomas ir Ieva“ – gerokai moteriškesnė, intymesnė sritis. Gydytojos, dermatologės, kaip ir priklauso pagal specialybę, visada pasitempusios, gražiai atrodančios – darbinė aplinka visiškai kitokia nei ta, kurioje teko dirbti anksčiau.

Besilaukdama dukters vėl išėjau motinystės atostogų... Ir vėl *pagimdžiau* naują verslą. „Kilpoje“ verda ne tik darbas, bet ir kūryba. Labai norėjau modernios, šviesios siuvyklos, kurioje būtų jauku dirbti ir kur būtų smagu pasikviesti klientus, kad

jie galėtų patys pamatyti, kaip viskas vyksta. „Kilpa“ duris atvėrė šių metų kovą ir per gana trumpą laiką jau galėjome džiaugtis gausiu būriu klientų.

Kokių klaidų nebekartojote, įkūrusi siuvimo namus „Kilpa“?

Bet kokia nauja patirtis išmoko kažko naujo. Tai – procesas be pabaigos. Vienaip mažčiau, kai kūriau verslą būdama 25-erių, o dabar jaučiu didesnę brandą, labiau pasitikiu savimi. Be abejonės, nemažai davė ir baigtos studijos. Bet visi mes žmonės – ir aš klydau, klystu. Ir nemanau, kad ateityje pavyks to išvengti. Ir tai yra visiškai normalu, kitaip juk gyvenime nebus. Ne tarp robotų gyvenu. Svarbiausia, kokią žymę tos klaidos palieka gyvenime. Numoti ranka – ne man. Mano būdas yra nepasiduoti. Pasimokau iš klaidų ir judu pirmyn.

Jeigu reiktų įvardyti konkrečiau, tai turbūt viena didžiausių klaidų pradėjus dirbti su „Adomu ir Ieva“ buvo visų rinkodaros paslaugų iš eilės pirkimas. Buvo investuoti didžiuliai pinigai nepasvarsčius bei nepasigilinus, kokios naudos galiu tikėtis ir ko man išties reikia. Su laiku daug šių paslaugų atsisakiau, ir viskas susidėliojo į vietas. Taip pat teko daug dalykų perdaryti, pakeisti.

Pradėjusi

dirbti su „Kilpa“ iš karto kreipiausi į profesionalus. Daug daugiau darbo su kolegomis įdėjome apgalvodami pavadinimą, logotipą, kitas detales tam, kad vėliau nereiktų gailėtis ir iš naujo investuoti pinigų taisant klaidas.

Dažnai žmonėms, ypač pripratusiems dirbti savarankiškai, labai sunku atsirinkti tuos, kuriems galėtų patikėti dalį savo darbų. Kaip jūs tokius radote?

Tai – vienas sudėtingiausių procesų. Reikia gebėti paleisti savo kurtą ir puoselėtą kūdikį – atrodo, kad tu vienas žinai, kaip ir ką galima tinkamai padaryti, ir tik tu vienas viską sugebi. Aš su šita problema esu susidūrus, kaip, manau, ir daug kitų užsiėmusių žmonių.

Visgi, kai aš pradėjau mokytis ir tekdavo vieną savaitę per mėnesį nuo ryto iki vakaro praleisti paskaitose, supratau, kad tiesiog nebegaliu pati visko padaryti. Nors kiek galėdavau, tiek pasiruošdavau visus darbus iš anksto, visgi reikėjo žmogaus, kuris sužiūrėtų, kad darbai vyktų sklandžiai, kol manęs nėra. Taigi išmokau paleisti bei deleguoti įvairias užduotis savo kolegoms. Gal dar ir ne visai išmokau... nes jei tik yra galimybė, aš iki šiol esu linkusi viską atlikti pati. ▶

◀ O jei kalbėtume apie darbuotojų paiešką – svarbiausia, kad sutaptų charakteriai. Būna, ateina žmogus, ir iškart matyti, kad nieko nebus. Ne dėl patirties, bet tiesiog – kūno kalba, bendravimo maniera, tam tikri charakterio bruožai išduoda, kad jis šioje aplinkoje nepritaps. Arba nėra jokios ugnelės. O kitą sykį ateina jaunas žmogus, kuris neturi jokios patirties, bet jo idealai, požiūris sutampa su tavo, atpažįsti jame jauną save ir pasamdai, nes žinai, kad visko, ko nemoka, išmoks. Esu mačiusi, kaip studentai, net kas yra skylamušis nežinoję, išaugo į puikiausius darbuotojus, nes buvo užsidegę ir norėjo tobulėti!

Būsimos mamos dažnai girdi: „Tu palauk, gims vaikas, ir pamatysi,

**kaip jam reikės atiduoti visą dėmesį ir daugiau niekam nebeliks laiko...“
Ar yra šiame teiginyje tiesos?**

Tai yra vienas galimų požiūrių į motinystę, sakantis, kad vaiko gimimui reikia ruoštis kaip karui. Visko iš anksto prisipirkti, prisiruošti, pilnas lentynas, šaldiklius prikrauti, nes gimus vaikui... baigiasi gyvenimas.

Aš su šiuo požiūriu nesutinku. Mano vaikai tikrai turi ir gauna tiek dėmesio, kiek galbūt net ne visos mamos turi galimybę skirti. Buvimas su vaikais ir jų auginimas man yra pats geriausias energijos užtaisas. Aš Jokūbui ir Kotrynai skiriu labai daug dėmesio, o tuomet, kai jie būna darželyje, miega ar tiesiog kai

manęs jiems nereikia, aš tuoj pat randu kaip tą laiką išnaudoti produktyviai.

Visa mano dienotvarkė, be abejonės, yra sudėliota pagal vaikus. Aš neturiu auklės – ir ne dėl to, kad negaliu sau to leisti, o kad maksimaliai dalyvaučiau savo vaikų gyvenime. Kotrynai dar tik keturi mėnesiai, jai manęs reikia ypač daug. Su Jokūbu jau viskas kitaip, o ir temos, kuriomis mes kartais bendraujame, mane stebina. Vaikai auga labai greitai, todėl tėvams nereikia sustoti daryti tai, kas jiems patinka, tik dėl to, kad gimė jie. Atvirkščiai, reikia atrasti balansą, kaip mėgautis gyvenimu.

Neslepiu aš nuo vaikų, kad, be jų auginimo, yra dar veiklų, kurios man patinka. Beje, tiek, kiek jiems tai komfortiška ir nesukelia jokių nepatogumų, nuobodulio, aš juos įtraukiu taip pat. Būna, kad mes važiuojame į darbą kartu. Žiūri, klausu, o tada atkartoja kažkokias situacijas žaidimo metu. Įdomu stebėti. Jokūbas puikiai žino visus mano darbus ir projektus, manau, ir paaugus Kotrynai viskas bus panašiai.

Ir tai nėra blogai.

Manau, kad tai vaikams į naudą, – jie išmoksta lankstumo, laisvumo, yra įtraukiami į įvairesnes veiklas.

Kiek lieka laiko laisvalaikiui su šeima?

Laisvalaikiui lieka daug laiko, nes būtent taip planuojame savo laiką, neleidžiame darbams dominuoti mūsų gyvenime. Savaitgaliai visada skirti šeimai, stengiamės jų metu daug keliauti, lankomės baseinuose.

Kai būnu su vaikais – tai laikas, skirtas jiems. Galiu ir po medžius kartu karstyti, ir į karo žaidimus įsitraukti. Tuo metu būnu tokia, kokios jiems manęs reikia.

JURGITA RAUDONYTĖ

Vienas galimų požiūrių į motinystę – kad vaiko gimimui reikia ruoštis kaip karui. Visko iš anksto prisipirkti, prisiruošti, pilnas lentynas, šaldiklius prikrauti, nes gimus vaikui... baigiasi gyvenimas. Aš su šiuo požiūriu nesutinku.

